

İÇİNDEKİLER

Bohemya'da Skandal	7
1. Bölüm	7
2. Bölüm	22
3. Bölüm	39
Kızıl Saçlılar Birliği	44
Bir Kimlik Vakası	82
Boscombe Vadisi Gizemi	110
Beş Portakal Çekirdeği	148
Bükük Dudaklı Adam	177
Mavi Yakut Macerası	215
Benekli Kordon Macerası	246
Mühendisin Başparmağı Macerası	284
Asil Bekâr Macerası	316
Zümrüt Taç Macerası	349
Kızıl Gürgenler Macerası	385

Bohemya'da Skandal

1.Bölüm

Sherlock Holmes'a göre o, ideal kadındı. Ondan, belki de hiçbir zaman, başka türlü bahsettiğini duymadım. Holmes'un görüşüne göre o, kadın cinsiyetinin tüm baskın özelliklerini yansıtıyor, üstünlükle taşıyordu. Irene Adler'a karşı aşka benzer bir duygu kesinlikle hissetmiyordu. Onun soğuk, kusursuz ancak takdire şayan derecede dengeli tüm duyguları, özellikle yukarıdaki duyguyu kabul edemeyecek türdendi. İzlenimlerime göre Holmes dünyanın gördüğü en mükemmel muhakeme ve gözlem makinesiydi ancak sevgili olarak yanlış adam olduğu aşikârdı. Hiçbir zaman haz dolu tutkulardan bahsetmezdi, böylesi durumlardan kendini her zaman incitici sözler söyleyip alay ederek kurtarırdı. Bunlar bir gözlemci için elbette hayranlık uyandıran özelliklerdi; erkeklerin amaç ve eylemlerinin üzerine perde çekmek için kullanabileceği mükemmel bir bahaneydi. Ancak deneyimli bir akılcı için bu tür duyguların kendi hassas ve ince ayarlanmış mizacına izinsiz girmesi, onun bütün zihinsel sonuçlarından şüphe duymasına ve bunu dikkat dağıtıcı bir faktör haline getirmesine neden olabilirdi. Hassas bir cihaz üzerine yapışan toz tanesi ya da yüksek güçte merceğin üzerinde oluşabilecek bir çatlak ne kadar rahatsız ediciyse, onun

Sherlock Holmes

gibi bir karaktere sahip olan adam için yaşayabileceği güçlü duygular da aynı şekilde rahatsız ediciydi. Ancak yine de Holmes için tek bir kadın vardı; bu kadın şüpheli ve sorgulanabilir bir geçmişe sahip ölü Irene Adler'dı.

Son zamanlarda Holmes'u çok az görüyordum. Evliliğim bizi birbirimizden uzaklaştırmıştı. Eksiksiz mutluluğum ve ilk defa kendi inşa etmiş olduğu hayatının efendisi olan ben; etrafımda yükselen ev merkezli çıkarlarım doğrultusunda tüm dikkatimi yuvama ve evliliğime vermiştim. Holmes ise bu sırada Baker Sokağı'ndaki evimizde, sosyal hayattan tamamen kopmuş halde, kitaplarının arasına gömülüp haftadan haftaya kokain ve hırsırları arasında büyük bir mücadele vererek, aldığı ilaçların uyumsuzluğu ve kendi keskin doğasının şiddetli enerjisi arasında bohem bir ruh hali içerisinde yaşamaya devam ediyordu. Her zaman olduğu gibi derinden etkilendiği suç araştırmaları üzerinde çalışmaya, ipuçlarını takip etmeye devam ediyor, resmi polisler tarafından dahi umutsuz vaka olarak görülen gizemleri muazzam yeteneklerini ve olağanüstü gözlemlerini kullanarak çözüyordu. Zaman zaman yaptığı işler hakkında bilgi sahibi oluyordum; Trepooff cinayeti konusunda Odessa'ya çağırıldığından, Trincomalee'deki Atkinson kardeşlerin trajedisini bireysel olarak çözmesinden ve son olarak da Hollanda'nın kraliyet ailesi vakasında göstermiş olduğu hassas ve oldukça başarılı çalışmasından haberdardım. Günlük gazete okurlarıyla da paylaştığım bu faaliyetlerin ötesinde pek az şey biliyordum dostum hakkında.

Bir gece -20 Mart 1888'de- hastalarımın birine yaptığım ziyaretimden dönüyordum ki (çünkü sivil doktorluğa

geri dönmüştüm) yolum beni bir anda Baker Sokağı'na götürdü. Her zaman aklımda Kızıl Dosya'daki karanlık olaylara dair araştırmalarla hafızama kazınmış olan o çok aşına kapının önünden geçerken, bir anda Holmes'u yeniden görmek ve olağanüstü güçlerini nasıl kullanmaya devam ettiğini öğrenmek için içimde dayanılmaz bir arzu duydum. Odası mükemmel şekilde aydınlatılmıştı ve yukarıya baktığım zaman, odalardan birinde perdenin arkasında onun sakın adımlarla yürüyen figürünün gölgesinin iki kez geçtiğini gördüm. Muhtemelen eskiden olduğu gibi, düşüncelere dalmış halde başı önünde, ellerini arkasında kavuşturmuş, odanın içerisinde hızlı adımlarla volta atıyor olmalıydı. Holmes'un her türlü ruh halini ve alışkanlıklarını bilen bana, tavrı ve tarzı kendi hikâyesini anlatıyordu. Yine iş başında olduğu belliydi. Uyuşturucunun etkisiyle yarattığı düşlerinden sıyrılmış ve kokusunu almış olduğu yeni bir sorun üzerine hararetle çalışıyordu. Zili çaldım ve daha önce kısmen kendime ait olan odaya girdim.

Beni pek de coşkuyla karşılamadı. Zaten bu nadiren olan bir durumdu; ancak beni gördüğüne yine de memnun olmuştu. Zorla sadece birkaç kelime söyledi fakat sevecen bakışlarıyla bana puro kutularının bulunduğu köşedeki sehpanın hemen yanında bulunan, oturmamı istediği koltuğu işaret etti. Sonrasında şöminenin önünde durarak beni tepeden tırnağa süzdü.

“Evlilik sana yaramış” diye belirtti Holmes. “Sanırım Watson, seni en son gördüğümden bu yana neredeyse üç buçuk kilo almışsın gibi.”

“Üç” diye cevapladım.

“Aslında biraz daha düşünmem gerekiyor. Bana sanki daha fazla gibi görünüyor sevgili Watson. Tekrar pratisyen hekimliğe döneceğinden bana hiç bahsetmemiştin.”

“Peki, sen bunu nasıl oluyor da biliyorsun?”

“Görebiliyorum, gördüklerimi de anlıyorum. Bu sıralar geç saatlerde ziyaretlerinden yağmur nedeniyle fazlasıyla ıslak dönmüş olmandan, çok sakar ve dikkatsiz bir hizmetçiye sahip olmandan nasıl haberim olabilir ki?”

“Sevgili Holmes“ dedim ona, “ama bu çok fazla. Birkaç yüz yıl önce yaşamış olsaydın, seni kesinlikle yakarlardı. Perşembe günü kasabalardan birine yürüyerek gittiğim, iliklerime kadar ıslanarak geri döndüğüm doğru; ancak kıyafetlerimi değiştirdiğime göre bunu nasıl anlamış olduğunu tahmin edemiyorum. Mary Jane’e gelince, onun için yapılacak hiçbir şey yok, karım bile onu defalarca uyardı ancak yine de bütün bunları nasıl bildiğine akıl sır erdiremiyorum.”

Holmes kendi kendine gülererek gergin ve uzun ellerini ovuşturdu.

“Bu basitliğin ta kendisi” dedi Holmes. “Gözlerim bana sol ayakkabının iç kısmında, sadece şöminenin ateşinin yaydığı ışığın vurduğu kısımda, derinin alt kısmında neredeyse paralel bir kesik olduğunu gösteriyor. Açıkçası buna ancak kabuk tutmuş çamur parçalarını tabanın kenarlarından dikkatsizce kazıyarak çıkarmaya çalışan birisi neden olmuş olabilir. Bu yüzden, gördüğün üzere saptamış olduğum ipuçlarından hem senin kötü bir havada yürüyerek bir yerlere gitmiş olduğunu hem de Londra’nın en kötü ayakkabı temizle-

yicisine sahip olduğunu çifte gözlemlene yöntemimle saptamış oldum. Pratisyen hekim olarak çalışmaya devam ettiğin konusuna gelecek olursak; bir beyefendi odama üzerine sinmiş iyodoform kokusu ile giriyorsa, sağ işaretparmağında siyah bir gümüş nitrat lekesi varsa ve stetoskopunu altında gizlediği için şapkasının sağ tarafında bir şişkinlik oluşmuşsa; ben de buna rağmen doktor olduğunu anlayamıyorsa aptallık etmiş oluyorum.”

Oldukça rahat bir tavırla, hiç duraksamadan akıl yürütme yöntemiyle yaptığı açıklamalar karşısında kendimi gülmekten alamadım. “Kendince nedenlerini sıraladığımı duyduğumda” dedim, “açıklamaların her zaman bana saçma bir şekilde, sanki kendim de yapabilirmişim gibi basit geliyor, yine de muhakemenin her başarılı örneğinde, süreci açıklayana kadar şaşırırmaktan kendimi alamıyorum. Kaldı ki, ben de gözlerimin en az seninkiler kadar iyi gördüğüne inanıyorum.”

“Mutlaka öyledir” diye cevapladı Holmes, bir sigara yaktı ve kendini koltuklardan birine bıraktı. “Görüyorsun ancak gözlemleyemiyorsun. Bu ayrım oldukça açık! Mesela, salondan bu odaya çıkan merdivenleri sıklıkla görmüşsündür.”

“Sık sık.”

“Ne sıklıkla?”

“Şey, yüzlerce kez.”

“O zaman kaç basamak var orada?”

“Kaç mı? Bilmiyorum.”

“Elbette! Gözlemlerimin çünkü. İşte, şimdi anlayabilirsin. Benim bakış açım bu. Şimdi, ben orada on yedi basa-

Sherlock Holmes

mak olduğunu biliyorum çünkü basamakları hem gördüm hem de gözlemlerdim. Bu arada, bu küçük sorunlarla ve benim bir veya iki kronik hale gelebilecek, başkalarına aktarma alışkanlığına sahip olduğum önemsiz deneyimlerimle de ilgilenmek istersin sanırım.” Masanın üzerinde açık bir şekilde duran, pembe renkli kalın bir not kâğıdını bana doğru uzattı. “Son postayla geldi” dedi Holmes. “Yüksek sesle oku.”

Not, üzerinde ne bir imza ne bir tarih ne de bir adres olmaksızın gönderilmişti.

“Sizi gece saat sekize çeyrek kala ziyaret edecekler” diyordu notta. “Çok derin konularda size fikir danışmak isteyen bir beyefendi sizinle görüşecek. Avrupa’nın kraliyet ailelerinden birine vermiş olduğunuz son hizmetiniz ve bu hizmet esnasında göstermiş olduğunuz başarınız sizin güvenilir birisi olduğunuzu bize göstermiştir. Ayrıca tüm kesimlerden sizin hakkınızda almış olduğumuz bilgiler de bu doğrultudadır. O saatte odanızda olmanızı, gelecek olan maskeli ziyaretçinizi beklemenizi rica ederiz.”

“Bu gerçekten gizemli” diye belirttim. “Bunun ne anlama geldiğini düşünüyorsun?”

“Henüz elimde bir bilgi yok. Bilgiler olmadan, teorik düşüncelere dalmak büyük hatadır. Düşüncesizce teoriler üzerinden gerçekleri bulmaya çalışmak, insanı yanlışlıkla gerçekler üzerinden teorilere yöneltmeye başlar. Ancak notun kendisi! Bundan ne anlıyorsun?”

Yazıyı ve üzerine yazılmış olan kâğıdı dikkatlice inceledim. “Yazan kişi, muhtemelen durumu yerinde olan biri”

diye belirttim, mümkün olduğunca arkadaşımın gözlem sürecini taklit etmeye gayret gösteriyordum. “Böyle bir kâğıdın paketi iki şilinden aşağıya alınamaz. Tuhaf bir şekilde sert ve sağlam bir kâğıt!”

“Tuhaf... Kelimenin tam anlamıyla öyle” dedi Holmes. “Bu kesinlikle bir İngiliz kâğıdı değil. Işığa doğru tut.”

Öyle de yaptım ve kâğıdın dokusunu incelediğimde büyük harfle ‘E’ ile küçük harfle ‘g’, büyük harfle ‘P’ ve yine büyük harfle ‘G’ ile küçük harfle ‘t’ harflerinin dokunmuş olduğunu gördüm.

“Sence bunun anlamı nedir?” diye sordu Holmes.

“Hiç şüphesiz ki üreticinin adı ya da onun monogramı olabilir.”

“Hiçbiri değil. ‘G’ harfinin yanına yazılmış küçük ‘t’ harfi, ‘Gesellschaft’ anlamına geliyor, yani Almanca bir çeşit ‘şirket türü’. Tıpkı bizdeki geleneksel ‘Co’ kısaltması gibi. ‘P’ elbette ‘Papier’, yani ‘kâğıt’ anlamına geliyor. Şimdi bir de ‘Eg’ kısaltması için kitaları gösteren atlasımıza bir göz atalım.”

Kitap raflarından birinden ağır kahverengi ciltli kitabı aldı. “Eglow, Eglonitz... İşte burada, Egria. Almanca konuşulan bir ülke, Bohemya’da, Carlsbad’tan çok uzak değil. Ayrıca Wallenstein’in orada ölmüş olmasının dışında, sayısız cam ve kâğıt fabrikaları ile dikkat çeken bir bölge. Ha, ha, dostum, bundan ne anlıyorsun?” Gözleri parlıyordu ve muzaffer bir edayla sigarasından büyük mavi bulut oluşturacak dumanı keyifle üfledi.

“Kâğıt Bohemya’da üretilmiş” dedim.

“Kesinlikle. Ve bu notu yazan kişi bir Alman! Cümlenin kendine özgü yapısına dikkat eder misin? ‘Tüm kesimlerden sizin hakkınızda almış olduğumuz bilgiler.’ Bir Fransız ya da bir Rus bu tabirleri kullanmaz. Fiiller konusunda sadece Almanlar bu kadar kabadır. Bu yüzden de geriye tek bir şey kalıyor, Bohemya’da üretilmiş olan kâğıda yazan, maske takarak yüzünü göstermek istemeyen bu Almanın ne istediğini keşfetmek. Ve eğer yanılmıyorsam, bu adam tüm şüphelerimizi gidermek için şu anda buraya geliyor.”

O tam bunları söyledikten sonra, dışarıdan atların nallarından ve gıcırdayan tekerleklerden gelen keskin sesler duyuldu, kısa süre sonra da tiz bir şekilde çalan zilin sesi yükseldi. Holmes bir ıslık çaldı.

“Sese bakılacak olursa gelen bir çift atlı” dedi Holmes. “Evet” diye devam etti konuşmasına ve pencereden dışarıya baktı. “Şirin, küçük bir fayton ve bir çift güzel at. Her biri neredeyse bin beş yüz şilin eder. Bu olayda başka bir şey yoksa bile para kesinlikle var Watson.”

“Sanırım ben gitsem daha iyi olacak Holmes.”

“Hiç de değil doktor. Olduğun yerde kal. Boswell’im olmadan kendimi kaybederim. Ve bence bu görüşme ilginç olacağı benziyor. Bunu kaçıırırsan yazık olur.”

“Ama müşterin...”

“Onu umursama. Yardımına ihtiyacım olabilir, aynı şekilde onun da. İşte geliyor. O koltukta otur doktor ve dikkatini tamamen bize ver.”

Merdivenlerde ve geçitte duyulan yavaş ve ağır adımlar, kapının hemen dışında durdu. Sonra oldukça yüksek ve sert bir şekilde kapı çalındı.

“Girin!” dedi Holmes.

İçeriye tıpkı Herkül gibi kaslı göğsü ve bacakları olan, en az bir metre doksan sekiz santim uzunluğunda bir adam girdi. Kıyafeti, İngiltere’de kötü zevkli olduğunu gösterecek kadar gösterişliydi. Kruvaze ceketinin kollarında ve önünde ağır astragan şeritler vardı, omuzlarının üzerine atmış olduğu koyu mavi astarlı, alev rengi ipekten pelerin, zümrüt bir broşla boynuna bağlanmıştı. Dizlerine kadar yükselen çizmeleri süsleyen zengin görümlü kahverengi kürkler, üzerindeki tüm kıyafetleri ile barbarca zenginliğini tamamlıyordu. Yüzünün üst kısmını tamamen örtecek şekilde ayarlanmış maskeyi yüzüne oturtmaya çalıştığı sırada, bir eliyle de geniş kenarlıklı şapkasını taşıyordu. Maskenin açıkta bırakmış olduğu yüzünün alt kısmında inatçılığını ve kararlılığını bariz şekilde ifade eden dolgun dudakları ve uzun, köşeli çenesiyle adam oldukça güçlü bir karaktere sahip olduğunu gösteriyordu.

“Notumu aldınız mı?” diye sordu boğuk, sert bir sesle ve çok belirgin Alman aksanıyla. “Size geleceğimi bildirmiştim.” Kime hitap etmesini bilmiyormuş gibi konuşurken sürekliliği olarak bir Holmes’a bir bana bakıyordu.

“Lütfen oturun” dedi Holmes. “Bu benim arkadaşım ve meslektaşım, zaman zaman bana yardım edecek kadar iyi birisi olan Dr. Watson. Kiminle konuşma şerefine nail oluyorum?”